

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO
I ARMII OBCYCH

10

**JAWNE
ZASTRZEZONE**

Egz. Nr 2

Mjr dypl. Jerzy ZIELIŃSKI

KORPUS ARMIJNY GŁÓWNYCH PAŃSTW NATO
W NATARCIU W WARUNKACH SZCZEGÓLNYCH

(Wykład)

62661

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej
S/6620

05-006620-002-0

WARSZAWA

CZERWIEC

1984

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO
I ARMII OBCYCH

10

JAWNE
ZASTRZEŻONE

Egz. Nr 2

Mjr dypl. Jerzy ZIELIŃSKI

KORPUS ARMIJNY GŁÓWNYCH PAŃSTW NATO W NATARCIU W WARUNKACH SZCZEGÓLNYCH

(Wykład)

62661

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej

S/6620

05-006620-002-0

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

03032006 Anna Walec, Olsz
Prot. meld. Nu uch 647 z
24.02.2006

JAWNE
ZASTRZEŻONE

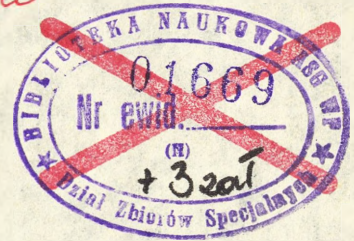
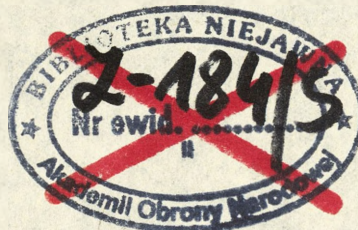
TAJNE
Egz.nr..... 2

"ZATWIERDZAM"

SZEF KATEDRY RW i AO

*Posiadaaczem podpisu
płk. J. Piorkowskiego
14.01.03 Zofia Stankiewicz*

płk dypl. Bolesław SZCZEPANIAK

mjr dypl. Jerzy ZIELIŃSKI

KORPUS ARMIJNY GŁÓWNYCH PAŃSTW NATO W NATARCIU W WARUNKACH
W SZCZEGÓLNYCH

/wykład/

SPRAWDZIŁ

KIEROWNIK ZAKŁADU II

ppłk dypl. mgr Marian GÓRECKI

SPIS TREŚCI	Str.
WSTĘP	3.
1. Natarcie z forsowaniem przeszkody wodnej.....	4.
1.1. Forsowanie z marszu.....	5.
1.2. Forsowanie z planowym przygotowaniem.....	7.
2. Natarcie w mieście.....	8.
3. Natarcie w górach.....	13.
ZAKOŃCZENIE.....	16.

ZALĄCZNIKI:

1. Natarcie KA NATO z forsowaniem przeszkody wodnej z marszu.
2. Natarcie KA NATO w rejonie zurbanizowanym.
3. Ugrupowanie KA NATO w natarciu w górach.

UWAGA: diapozytywy powyższych szkiców znajdują się w bibliotece tajnej /wypożyczalnia opracowań/ pod numerem bibliotecznym - 01698.

WSTEP

Prowadzenie działań bojowych w warunkach szczególnych wymaga - według poglądów dowództw armii USA i innych państw NATO - specjalnego przygotowania wojsk i sprzętu oraz odmiennej niż w normalnych warunkach - taktyki. Do natarcia w warunkach szczególnych zalicza się:

- natarcie z forsowaniem przeszkód wodnych;
- natarcie w mieście;
- natarcie w górach;

oraz natarcie w pustyniach i rejonach arktycznych, których - ze względu na nasz obszar zainteresowań /ograniczony do środkowo-europejskiego TDW/ - nie będę rozpatrywał w niniejszym wykładzie.¹

Dowództwa armii głównych państw NATO wychodząc z założenia iż warunki szczególne w takim samym stopniu utrudniają natarcie w jakim przyczyniają się do podniesienia efektywności obrony oraz uwzględniając klimat, urbanizację i warunki terenowe europejskiego TDW doszli do wniosków, że różnorodne sytuacje i potrzeby, tak operacyjne, jak i taktyczne, mogą zmuszać do prowadzenia natarcia w niedogodnych dla tego rodzaju działań bojowych warunkach. Powyższą konkluzję potwierdzają także doświadczenia historyczne - i to zarówno Wehrmachtu /przeciwuderzenie w Ardenach, forsowanie licznych przeszkód wodnych przez KPańc Guderiana w kampanii francuskiej w 1940 r./, jak i armii zachodnich państw koalicji antyhitlerowskiej /operacja Market-Garden, wyzwolenie Holandii, forsowanie Renu, walki w zachodniej Austrii/ - które są źródłem licznych doświadczeń odnośnie natarcia w warunkach szczególnych.

Korpus NATO, będący wyższym związkim taktycznym o znacznie rozbudowanej strukturze organizacyjnej, charakteryzujący się wysokim stopniem nasycenia w różnorodny sprzęt ciężki, jest - zdaniem specjalistów NATO mało odpowiedni do prowadzenia natarcia w warunkach szczególnych. Stąd, widzą oni konieczność uzupełnie-

¹ Operatiwnoje iskustwo i taktika osnovykh imperialishticheskiykh gosudarstv, Moskwa 1970, s.184. /Dalej: "Operatiwnoje....."/.

nia taktyki stosowanej przez wojska KA w normalnych warunkach specyficznymi zasadami walki, dowodzenia i zabezpieczenia działań bojowych, które umożliwią jego wykorzystanie w trudnym terenie, przy jednoczesnym zachowaniu wszystkich walorów wysokiej mechanizacji wojsk i taktyczno-technicznych parametrów środków ogniowych. Dokonywane korekty taktyki walki dotyczą zarówno sfery organizacyjnej /decentralizacja dowodzenia, tworzenie nowych, doraźnych elementów ugrupowania/, jak i możliwości bojowych korpusu/ mniejsze tempo natarcia, mniejsze lub większe pasy natarcia, inne głębokości zadań/ oraz zasad zabezpieczenia logistycznego wojsk /zbliżenie tyłów do ugrupowania pierwszego rzutu korpusu, zaopatrywanie najniższych szczebli bezpośrednio z korpusu /.

Teoretyczne zasady - odnośnie natarcia w warunkach szczególnych - są systematycznie doskonalone w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych, grach wojennych oraz w ćwiczeniach z wojskami, odbywanych w odpowiednim terenie Europy Środkowej, ale i w Stanach Zjednoczonych, Norwegii.

1. Natarcie z forsowaniem przeszkód wodnych.

Przegląd poglądów specjalistów NATO na forsowanie przeszkód wodnych prowadzi do spostrzeżenia, że przywiązują oni do tego problemu dużą wagę, co jest zresztą zrozumiałe, biorąc pod uwagę, iż środkowoeuropejski TDW charakteryzuje się względnie gęstą siecią rzek, kanałów, rowów melioracyjnych - najczęściej trudnych do pokonania. Występowanie tych przeszkód w pasach natarcia korpusów, przy znacznych głębokościach realizowanych przez nich zadań / np. KA USA - głębokość zadania dalszego do 150 km/, zmuszać je będzie do niejednokrotnego forsowania. Forsowanie zatem - według specjalistów NATO - będzie nie tylko immanentną częścią natarcia ale również będzie miało duży wpływ na jego tempo, czy też uzyskanie powodzenia przez korpus w ogóle.

Zasadniczo regulaminy głównych państw NATO podkreślają, że natarcie z forsowaniem przeszkód wodnych wymaga specjalnego taktycznego i technicznego przygotowania jak również, że wzrasta znaczenie prawie wszystkich elementów zabezpieczenia działań

bojowych ². Ponadto zaleca się w nich forsowanie przeszkód wodnych przede wszystkim z marszu, możliwie na szerokim froncie i w dużym tempie. Szerokości pasów natarcia KA z forsowaniem przeszkód wodnych mogą wynosić od 50 do 100 km; ugrupowanie KA w dwa rzuty. W trakcie forsowania przewidują wysadzanie desantów taktycznych. Samo forsowanie poprzedza ogniowe przygotowanie, po którym forsują przeszkodę wodną pierwszorzutowe bataliony w celu uchwycenia przeciwnego brzegu. Kolejne rzuty forsują rzekę po uruchomionych przeprawach promowych, mostowych i przeprawach czołgów pod wodą. Przeprawy promowe stanowiąc będą ponad połowę przepraw w pasie KA, forsującego przeszkodę wodną dwiema dywizjami w pierwszym rzucie /tj. od 24 do 36/. W pasie forsowania KA NATO przewiduje się także budowę jednego mostu stałego o nośności około 60 ton, do czego zostaną wykorzystane przede wszystkim przydzielone korpusowi siły i środki.

1.1. Forsowanie z marszu.

W NATO uważa się, że forsowania z marszu jest jednym z etapów natarcia, w którym wojska pokonują przeszkodę wodną bez zatrzymywania się³. Przewiduje się, iż będzie ono możliwe wtedy, gdy wojska korpusu szybko podejną do przeszkody wodnej i będą dysponowały odpowiednim sprzętem, lub wtedy, gdy siły nieprzyjaciela będą słabe, a jego obrona doraźnie przygotowana. Przewiduje się także możliwość takiego sposobu forsowania w wypadku użycia broni jądrowej lub chemicznej.

Sztab korpusu odpowiada za planowanie i kierowanie forsowaniem, które w takim przypadku powinno:

- być zaplanowane i przeprowadzone szybko i zaskakująco;
- charakteryzować się minimalnym ześrodkowaniem sił i środków;
- przebiegać przy względnej decentralizacji kierowaniem forsowania pododdziałów szturmowych;

² Por. Związki taktyczne i operacyjne w działaniach zaczepnych, wyd. Zarządu II Sztabu Generalnego WP, Warszawa 1980, s. 75. /Dalej: "Związki taktyczne..." / oraz "Operatiwnoje...", op. cit. s. 184.

³ "Związki taktyczne...", op. cit., s. 75-76.

- prowadzone bez wcześniej szczegółowo zaplanowanego przygotowania.

Z tych, wymienianych w regulaminach głównych państw NATO, cech charakterystycznych widać, że forsowanie z marszu będzie bazowało na inicjatywie i powodzeniu podwładnych, którzy ponadto będą je prowadzili - szczególnie czołowymi pododdziałami - na samodzielnych kierunkach. Tym niemniej ingerencje dowódcy i sztabu korpusu powinna się przejawiać znacznie wcześniej i będzie wyrażana w treści zadań stawianych podwładnym przed rozpoczęciem natarcia oraz, a może przede wszystkim, w przydziale odpowiednich środków wzmocnienia. W tym ostatnim przypadku największe możliwości ma dowódca KA USA, gdyż korpus ten może być wzmocniony dwu lub trzema batalionami inżynieryjno-saperskimi, batalionem inżynieryjno-desantowym oraz samodzielnymi kompaniami: samojezdnych mostów pontonowych, mostów pontonowych, i składanych; KA RFN przewiduje się wzmocnić jedynie 1 - 2 batalionami saperów OT⁴. Forsowanie przeszkody wodnej w czasie natarcia korpusu głównych państw NATO nie powinno bynajmniej obniżyć tempa natarcia, a sprawnie prowadzone może się nawet przyczynić do jego zwiększenia /sic!/. O szybkości forsowania - jak traktują to regulaminy głównych państw NATO - decyduje: charakter przeszkody wodnej, ilość sił i środków przeprawowych oraz stopień przygotowania i rozbudowy obrony tej przeszkody przez przeciwnika. Przyjmuje się w armiach głównych państw NATO następujące średnie szybkości forsowania, które wojska mogą osiągnąć⁵:

Dla przeszkód wodnych o szerokości 400 - 600 m:

- rzut szturmowy pierwszego rzutu brygad - 4 - 10;
- całość pierwszorzutowych batalionów ze środkami wzmocnienia, ale bez 155mm haubic - 30 - 50;

Dla przeszkód wodnych o szerokości 300 - 400 m:

- brygady pierwszego rzutu /z wykorzystaniem środków desantowych/ - 4 godz;
- dywizje pierwszego rzutu korpusu - do 25 godz.

⁴ Tamże, s.79.

⁵ Tamże, s.80.

Zbudowanie po sześciu godzinach od rozpoczęcia forsowania mostu pontonowego może skrócić prawie o połowę czas forsowania przeszkody wodnej przez pierwszorzutowe dywizje, a gdy zbuduje się drugi taki most, to czas forsowania może się skrócić nawet do 9 godz. Specjaliści USA są zdania, że przy wystarczającej ilości środków przepławowych, dywizja może sforsować średniej szerokości rzekę nawet w czasie 5-6 godzin.

Całość sił i środków nacierającego korpusu tworzy w okresie forsowania pięć charakterystycznych rzutów: szturmowy, wsparcia ogniowego, zabezpieczenia inżynierskiego, wzmocnienia i tyłowy.

Ważną rangę w natarciu z forsowaniem przeszkody nadaje się desantom taktycznym, do których wydziela się siły z pierwszorzutowych dywizji i wykorzystuje do ich przerzutu korpusne śmigłowce transportowe. Wysadzenie 1 - 2 desantów taktycznych w pasie natarcia korpusu w sile do wzmocnionego batalionu, w odległości 8 - 20 km za rubieżą przeszkody wodnej, może - zdaniem specjalistów NATO - znakomicie przyczynić się do zaskoczenia przeciwnika, ułatwić forsowanie przez pododdziały rzutu szturmowego, a czasami także umożliwić uchwycenie mostów, czy też zmylić go co do kierunku głównego wysiłku forsowania.

1.2. Forsowanie z planowym przygotowaniem.

Przeprowadza się je w wypadku, gdy próby forsowania przeszkody z marszu nie powiodły się i natarcie zostało zatrzymane na tej rubieży. Regulaminy NATO przewidują jednak także i inne sytuacje zarówno operacyjne, jak i taktyczne, które wcześniej wymagały zatrzymania wojsk za przeszkodą wodną, a później, na skutek przewidywanego rozwoju sytuacji, umożliwiają sforsowanie rzeki i rozwijanie natarcia. Forsowanie z planowym przygotowaniem - regulaminy armii głównych państw NATO zgodnie to podkreślają - wymaga znacznego wysiłku organizacyjnego, szczegółowego planowania na wszystkich szczeblach dowodzenia oraz zgromadzenie odpowiedniej ilości różnorodnych środków przepławowych. Wojska korpusu do planowanego forsowania muszą być odpowiednio ugrupowane, co wiąże się najczęściej z wcześniejszym ich przegrupowaniem.

Sztab korpusu, jako odpowiedzialny za planowanie i przebieg forsowania, ma w tym względzie szczególne obowiązki. Przede wszystkim w zakresie przygotowania podległych sił i środków do sprawnego wykonania zadań w najtrudniejszym - pierwszym etapie forsowania, gdy trzeba pokonać przeszkodę wodną i rozbić przeciwnika, broniącego przeciwległego brzegu. Kolejne etapy: opanowanie przeciwległego brzegu, uchwycenie przyczółka, wprowadzenie sił głównych i rozwinięcie powodzenia wymagają również - co wyraża się także w regulaminach armii głównych państw NATO - przy stosunkowo dużej szerokości pasa natarcia korpusu, ścisłej koordynacji i raczej zdecydowanie scentralizowanego dowodzenia dla szybkiego wykerzystania powodzenia na najkorzystniejszym kierunku forsowania. Tym bardziej, że w całym pasie natarcia korpusu trudno raczej spodziewać się zdecydowanych sukcesów na całym froncie jednocześnie; dowódca korpusu musi zdecydować w trakcie forsowania, na którym kierunku wprowadzi drugi rzut, a to z kolei wymaga znacznie wcześniejszych przygotowań, aby w pożądanym czasie podciągnąć drugi rzut do przeszkody wodnej po czym sprawnie go przeprowadzić i użyć w pełnej gotowości bojowej na przeciwległym brzegu.

Dla uzyskania zaskoczenia podczas forsowania z planowym przygotowaniem, przewiduje się w NATO rozpoczyniania go w nocy lub nawet na odcinkach bardzo niedogodnych. W trakcie forsowania KA NATO będzie również organizował przeprawy pozorne i prowadził działania demonstracyjne, szeroko stosując zadymianie. Ma to prowadzić do zmylenia przeciwnika i obniżenia skuteczności jego środków ogniowych, gdyż - w przypadku forsowania z planowym przygotowaniem - miał on znacznie więcej czasu na solidną rozbudowę obrony i wykorzystywanie wszystkich walorów tej naturalnej zapory terenowej.

2. Natarcie w mieście.

Duże znaczenie jakie przywiązuje się w armiach państw NATO nie tylko do natarcia, ale i obrony w mieście, podkreśla chyba jedno ze sformułowań amerykańskiego regulaminu walki: "Działania bojowe na terytorium RFN /a także innych rejonach

Europy Środkowej - J.Z./ automatycznie przekształcają się w walkę o opanowanie miast, wsi i przylegających do nich osiedli"⁶.

Natarcie w mieście - według poglądów specjalistów armii państw NATO - może być prowadzone zarówno w walce z wykorzystaniem środków konwencjonalnych, jak i BMR. Coraz silniej podkreślają oni, że operacje zaczepne w przewidywaniu opanowania miast będą zjawiskiem normalnym. Uzasadniają oni swoje przypuszczenia zwiększającą się liczbą ludności oraz stałym rozwojem industrializacji Europy Środkowej; zabudowa pochłania coraz większą jej powierzchnię. Miasta liczące ponad 50 000 mieszkańców występują bardzo często w Europie, a wzdłuż szlaków komunikacyjnych i dolin rozmieszczone są nieraz bardzo rozległe wsie. W efekcie powstają duże rejony zurbanizowane o powierzchni setek km². Ponadto zwraca się uwagę na to, że nie zawsze będzie możliwe opanowywanie miast z marszu - chociaż byłoby to o wiele wygodniejsze z punktu widzenia zarówno politycznego, jak i wojskowego⁸.

Regulaminy armii głównych państw NATO charakteryzują miasta i rejony zurbanizowane jako dogodne do organizacji punktów oporu i stwarzające dobre warunki rozmieszczenia, ukrycia i ochrony dowództw, sztabów oraz urządzeń tyłowych. Są to dodatkowe utrudnienia dla nacierającego, występujące wraz z zwiększoną wrażliwością na uderzenia tak broni jądrowej, jak i konwencjonalnej, które uniemożliwiają między innymi użycie większych zgrupowań piechoty i czołgów.

Normy regulaminowe armii państw NATO przewidują, że korpus armijny może być w całości zaangażowany do opanowania dużego miasta /powyżej 100000 mieszkańców/⁹. Miasto takie poza rejonem zwartej zabudowy miejskiej będzie otoczone przedmieściami, a jego powierzchnia będzie wynosić co najmniej 100 mil². Ocenia się, że walka o takie miasto będzie się mogła składać z kilku etapów, np.:

⁶ Regulamin polowy sił lądowych Stanów Zjednoczonych FM 100-5, wyd. Zarządu II Sztabu Generalnego WP 1980r., s.314. Dalej: "FM 100-5".

⁷ "FM 100-5", s.256-265.

⁸ "Związki taktyczne....", s.82.

⁹ "FM 100-5", s.296.

- 1/ - izolacja miasta, uchwycenie kluczowych pozycji na podejściach do niego i zajęcie pozycji wyjściowych do bezpośredniego natarcia /szturmu/ na miasto;
- 2/ - uchwycenie pojedynczych budynków lub ich zespołów na obrzeżach miasta, uniemożliwiających przeciwnikowi prowadzenie obserwacji i ognia na przedmieścia;
- 3/ - stopniowe opanowywanie pojedynczych domów, kwartałów, dzielnic i oczyszczanie miasta z sił przeciwnika.

Dla realizacji zadań w poszczególnych etapach korpus może być podzielony na dwa zgrupowania: jedno do realizacji pierwszego etapu, a drugie do pozostałych etapów. Niezależnie od tego wojska korpusu mogą wchodzić w skład jego pierwszego i najczęściej także drugiego rzutu¹⁰. Ugrupowanie jednorzutowe korpus przyjmuje wtedy, gdy obrona przeciwnika nie jest urzutowana na całą głębokość miasta lub gdy broni się on słabymi siłami.

Zdaniem specjalistów wojskowych NATO, w walce w mieście dużą rolę odgrywa piechota, a podstawowym elementem bojowym jest batalionowe zgrupowanie bojowe¹¹. To zgrupowanie bojowe przewiduje się dość znacznie wzmocnić dla skutecznego prowadzenia natarcia na względnie samodzielny kierunek; w jego składzie znajdują się dodatkowe środki wsparcia /czołgi, haubice, miotacze ognia/ i elementy zabezpieczenia walki /pododdziały OPL i tyłowe, siły i środki rozpoznania/¹².

Lotnictwo w natarciu w mieście zaleca się wykorzystywać w początkowym okresie walki o miasto do niszczenia obiektów, wzniecania pożarów i obezwładniania sił przeciwnika broniących się w punktach oporu. Po przejściu do natarcia w zwartej zabudowie miejskiej lotnictwo niszczy artylerię, środki OPL i odwody przeciwnika¹³.

Niezwykle duży nacisk kładzie się w armiach państw NATO na właściwe rozwiązywanie podczas natarcia w mieście problemów

10 "Opieratiwnoje iskustwo....", s.188-189.

11 Por. "Związki taktyczne....", s.84; i "FM 100-5", s.91.

12 Hdv 100/100/ Regulamin walki Bundeswehry/, pkt.3216-3227.

13 Tamże.

zabezpieczenia logistycznego, co wynika - według poglądów teoretyków tych armii - z niezmiernie ważnej konieczności zapewnienia stałego napływu środków materiałowych dla walczących elementów ugrupowania korpusu. Z tego względu elementy zabezpieczenia logistycznego zaleca się rozmieszczać bliżej nacierających wojsk.

W pierwszym etapie walk o miasto przewiduje się, że dowodzenie wojskami korpusu będzie scentralizowane, gdyż natarcie będzie prowadzone tak jak w terenie normalnym. Bezpośrednio przed szturmem na miasto powinno się dokonać nowego podziału sił i środków. Podział ten powinien uwzględniać kierunki prowadzenia natarcia w zwartej zabudowie miejskiej, rozmieszczenie rejonów umocnionych i punktów oporu w budynkach i innych obiektach miasta. Powinien on także zapewnić koncentrację wysiłku w celu wykonania uderzenia tam, gdzie przeciwnik jest najsłabszy. Regulaminy państw NATO nie zalecają natarcia wzdłuż przelotowych, szerokich ulic, ponieważ będą one "przestrzeliwane" ogniem wszystkich rodzajów broni. Regulaminy te przestrzegają także przed przesadną koncentracją znacznych sił i środków w jednym miejscu; zalecają natomiast szerokie wykorzystywanie budowli podziemnych /metro, tunele, kanały energetyczne i komunalne/ do celów natarcia. W ugrupowaniu bojowym korpusu walczącego w mieście przewiduje się wydzielenie grup do gaszenia pożarów, zamykania zniszczonych odcinków kanalizacji, sieci gazowej, wodociągowej itp.

Główny ciężar prowadzenia natarcia w mieście spoczywać będzie - zdaniem specjalistów armii państw NATO - na poszczególnych batalionowych zgrupowaniach bojowych, przy ograniczonych możliwościach wsparcia działań bojowych tych zgrupowań z wyższych szczebli. W pasie natarcia korpusu - w zależności od przynależności narodowej - będzie mogło być wydzielonych od 18 do 24 batalionowych zgrupowań bojowych o zróżnicowanym składzie i stopniu wzmocnienia. Powodzenie natarcia korpusu w mieście /terenie zabudowanym/ będzie zależne w dużym stopniu od wyboru pasów działania poszczególnych związków taktycznych oraz kierunków natarcia zgrupowań batalionowych, jak również od czasu, rubieży i kierunków wprowadzania do walki odwodów /w tym również pododdziałów

czołgów na większych wolnych przestrzeniach w głębi miasta/. Teoretycy NATO zwracają też uwagę, że ugrupowanie sił i środków w głębi miasta będzie znacznie zagęszczone, co nie tylko utrudniać będzie wykonanie przez nie jakichkolwiek manewrów, lecz również stwarza poważne zagrożenie łatwego ich obezwładnienia przez przeciwnika. Stąd ważna rola dowodzenia, które musi odpowiednio wcześniej przewidywać rozwój wydarzeń, a jednocześnie dążyć do stałego utrzymywania siły uderzenia i tempa natarcia, mimo, że opór przeciwnika będzie wzrastał w miarę przesuwania się w głąb zwartej zabudowy miejskiej. W dużym stopniu o skuteczności dowodzenia decydować będzie łączność, której utrzymanie nie będzie łatwe ze względu na różnorodne zakłócenia, wynikające z charakteru miasta. W celu przeciwdziałania tym utrudnieniom, regulaminy NATO zalecają umiejscawianie środków łączności na wieżach wysokich budynków i śmigłowcach. Ma to zasadniczo polepszyć warunki propagacji fal radiowych, zmniejszyć skutki zakłóceń oraz umożliwić utrzymanie łączności z każdym z batalionowych zgrupowań bojowych, nieraz bezpośrednio ze szczebla korpusu. Śmigłowce wykorzystuje się też w mieście do obchodzenia punktów oporu /budowli, rejonów wyburzeń, barykad/. Użycie śmigłowców w mieście zmusza do obezwładnienia środków obrony przeciwlotniczej przeciwnika.

Poza śmigłowcami, stosowanie różnorodnych form manewru w czasie natarcia w mieście mogą zapewnić wojskom korpusu zasłony dymne, ale przede wszystkim jest to stałym zadaniem saperów, stanowiących według regulaminów armii NATO, niezbędne wzmocnienie każdego z batalionowych zgrupowań bojowych szturmujących miasto.

Korpus armijny armii państw NATO będzie przystępował do zdobywania miast po odpowiednim ugrupowaniu swoich sił i środków. Powinno mu to zapewnić wykonanie natarcia na zwartą zabudowę miejską na wybranych, najbardziej dogodnych kierunkach. Odwoły będą wykorzystywane prawdopodobnie w sposób urzutowany, na poszczególne obiekty, kwartały miejskie, a tylko pododdziały

czołgów na większych przestrzeniach w głębi miasta w sposób skoncentrowany. Siły i środki walki, będące w dyspozycji związków taktycznych i korpusu, będą w znacznym stopniu rozdzielane do batalionowych grupowań bojowych.

3. Natarcie w górach.

Góry - na co zwracają uwagę regulaminy armii państw NATO - bardziej sprzyjają prowadzeniu obrony niż natarcia; niektóre obszary są na tyle niedostępne, że nie wymagają obsadzenia ich wojskami. Korpus armijny głównych państw NATO, który będzie nacierał w górach, wykona uderzenia wzdłuż dostępnych kierunków - rozmieszczonych nieraz w znacznej odległości od siebie. Sytuacja ta spowoduje, że pasy natarcia związków taktycznych mogą być znacznie szersze niż w normalnych warunkach; tak samo pas natarcia korpusu będzie szerszy. Jego szerokość zależna będzie od stopnia dostępności gór oraz ilości dróg¹⁴. Zmniejszy się natomiast głębokość zadań korpusu. Znacznemu obniżeniu ulegnie też tempo natarcia w górach. Do głównych przyczyn, utrudniających realizację natarcia w górach specjaliści NATO zaliczają:¹⁵

- konfigurację i pokrycie terenu;
- rzadka sieć dróg i ich mała przepustowość;
- ekranizujące działanie gór na pracę środków łączności i radiolokacji.

Dodatkowo, w zimie występują takie czynniki jak:

- pokrywa śnieżna;
- oblodzenie zboczy;
- duże wahania temperatury w ciągu doby.

Regulaminy armii NATO przewidują użycie do działań w górach w ogóle, a do prowadzenia natarcia w szczególności, przede wszystkim dywizje piechoty, powietrzno-desantowe, kawalerii powietrznej oraz lotnictwo sił lądowych¹⁶. Jednak w składzie korpusów

14 "Operatiwnoje iskustwo...", s.192.

15 "Związki taktyczne...", s.85. i "HDv 100/100", pkt.3228-3239.

16 "FM 100-5", s.266-272.

armijnych NATO, stacjonujących na środkowoeuropejskim TDW tego typu związków taktycznych jest bardzo mało. Dlatego użycie któregośkolwiek KA w natarciu w górach związane będzie ze spieszeniem piechoty i znacznie ograniczonym użyciem pododdziałów czołgów. Wpłyne to w znacznym stopniu na zmniejszenie możliwości bojowych korpusów oraz niewykorzystaniem dużej ilości sprzętu bojowego.

Do natarcia w górach, KA głównych państw NATO może być ugrupowany w jeden lub dwa rzuty, a dodatkowo występującymi elementami ugrupowania będą oddziały obojętne - w sile od batalionu do brygady - oraz siły przeznaczone do wykonania desantu taktycznego w sile od kompanii do batalionu ¹⁷.

Artylerię i czołgi rozdziela się do pododdziałów piechoty, wykorzystując je zdecentralizowanie, w ramach zgrupowań taktycznych, nacierających najczęściej samodzielnie na poszczególnych kierunkach w pasie działania korpusu. Do zgrupowań tych przydziela się dodatkowe środki przeciwpancerne /szczególnie na śmigłowcach/.

Lotnictwo wykorzystuje się scentralizowanie, dowódca korpusu decyduje o wykonywaniu uderzeń niewielkimi grupami samolotów na ześrodkowane siły i środki przeciwnika w dolinach, cieśninach i przełęczach. Poza tym dużą rolę do spełnienia w górach ma lotnictwo w zakresie rozpoznania, ¹⁸ a wsparcie wojsk prowadzących natarcie realizować będą przede wszystkim śmigłowce szturmowe. Lotnictwo transportowe wypełni w natarciu w górach lukę spowodowaną ograniczonymi możliwościami transportu kołowego.

Oddziały i pododdziały inżynieryjne korpusu wykorzystuje się przede wszystkim do utrzymania dróg, wykonywania przejść w zaporach i prowadzenie rozpoznania inżynieryjnego.

W celu przewyciężenia trudnych warunków utrzymania stałej i niezawodnej łączności w górach, przewiduje się wykorzystanie śmigłowców /zarówno jako punkty retranslacyjne, jak i jako stanowiska dowodzenia/. ¹⁹

¹⁷ "Związki taktyczne...", s.86

¹⁸ "HDv 100/100", pkt.3230.

¹⁹ "Opieratiwnoje iskustwo...", s.194-195.

Elementy zabezpieczenia logistycznego przesuwają się w natarciu korpusu bliżej nacierających wojsk. Rozmieszczenie składów zaopatrzenia zdeterminowane jest gęstością drożni; przy ich lokalizacji wykorzystuje się naturalne schrony, pieczary i rozpadliny w pobliżu dróg. Środki zaopatrzenia dostarczane są wprost ze składów do zgrupowań taktycznych / w zależności od siły tych zgrupowań i podporządkowania składów, zaopatrzenie to może iść ze szczebla korpusu wprost do batalionu/²⁰. Elementy tyłowe korpusu wraz z liniami komunikacyjnymi, węzłami łączności podlegają szczególnej ochronie i osłonie przed działaniami GDR oraz pododdziałów przeciwnika pozostałych na tyłach; wydziela się w tym celu dodatkowo siły i środki z jednostek bojowych.

W drugim rzucie /odwodzie/ korpusu pozostawia się najczęściej pancerny związek taktyczny, który wykorzystuje się do rozwinięcia powodzenia wzdłuż szerokich dolin. Nie wyklucza się też użycia drugiego rzutu częściami, na kierunkach dostępnych dla czołgów, ale uniemożliwiających jego działanie w całości.

Regulaminy armii państw NATO przewidują ograniczone możliwości użycia BJ w górach przede wszystkim dlatego, że małe, drobne pododdziały przeciwnika nie stanowią dostatecznie opłacalnego celu, ale także z uwagi na mogące od niej powstać znaczne deformacje terenu i niemożliwe do pokonania rejony zwalisk skalnych.

Specjaliści wojskowi państw NATO uważają, że dowodzenie w górach powinno być zdecydowanie zdecentralizowane. Uzasadniają to trudnościami w utrzymywaniu łączności w górach oraz faktyczny - nieraz znacznym - oddzieleniem poszczególnych kierunków natarcia zgrupowań taktycznych, oddziałów obejścia w pasie natarcia korpusu.²¹ Decentralizacja dowodzenia nie oznacza jednak odseperowania szczebla korpusu od kierowania przebiegiem natarcia. Decentralizacja dowodzenia opiera się bowiem zasadniczo na szczegółowym planowaniu i przygotowaniu natarcia korpusu w górach. Wydłuża to oczywiście czas przygotowania natarcia.

20 Tamże

21 "Związki taktyczne...", s.85.

Przewiduje się w armiach państw NATO, że wprowadzenie natarcia korpusu w górach przebiegać będzie znacznie wolniej, ale jednocześnie płytsze będą głębokości zadań, co w efekcie nie powinno wydłużać - w stosunku do warunków normalnych - ogólnego czasu działań korpusu. Nie przewiduje się także prowadzenia w górach natarcia frontального. Zgrupowania taktyczne w pierwszej kolejności będą opanowywały przejścia, ważne drogi, uderzając na wybranych kierunkach²². W dalszej kolejności korpus będzie dążył do rozwijania natarcia przy jednoczesnym opanowywaniu szczytów i rejonów między poszczególnymi kierunkami uderzeń. Powstaje w ten sposób jakby dodatkowy etap natarcia: opanowywanie i likwidacja przeciwnika na pozostałym obszarze.

Reasumując można stwierdzić, że natarcie korpusu NATO w górach będzie starannie przygotowywane /w dłuższym niż normalnie czasie/. Natarcie to będzie prowadzone na kilku, nieraz znacznie oddalonych od siebie, kierunkach i po opanowaniu ważnych rubieży, dążyć się będzie dopiero do opanowywania pozostałego obszaru w pasie natarcia korpusu. Do działań w górach nadaje się tylko część sił i środków korpusu stąd możliwości korpusu będą w takich warunkach mniejsze niż normalnie.

ZAKOŃCZENIE

Dążenie państw NATO do uzyskania przewagi na ETW przejawia się między innymi we wszechstronnym przygotowywaniu sił zbrojnych do prowadzenia działań bojowych w zróżnicowanym - nieraz skrajnie nietypowym terenie. W tym celu w ćwiczeniach NATO-wskich stale doskonalili się szybką koncentracją sił i środków na kierunkach głównego wysiłku, wykonywanie uderzeń na duże głębokości przy częstych zmianach ugrupowania i rodzajów walki oraz dążenie do szybkiego przejmowania inicjatywy i realizacji zadań w krótkim czasie²³. Natarcie pozostaje nadal w armiach głównych państw NATO

²² Por. "Operatiwnoje iskustwo...", s.193-194.

²³ Analiza szkolenia taktyczno-operacyjnego połączonych sił zbrojnych NATO za rok 1981, wyd.Zarząd II Sztabu Generalnego WP, Warszawa 1982r., s.138.

zasadniczym rodzajem działań bojowych. Stąd doskonalenie metod jego prowadzenia oraz poszukiwania możliwości wykorzystania warunków szczególnych do uzyskiwania zaskoczenia przeciwnika i podnoszenie efektywności natarcia. W prawie wszystkich ćwiczeniach dużo uwagi poświęca się walce w nocy, w terenie zurbanizowanym lub lesistym²⁴. Angażuje się do prowadzenia natarcia w warunkach szczególnych wszystkie typy dywizji. Jest to działanie przeciwważące tendencjom do stałego zmniejszania się liczby pododdziałów, tradycyjnej piechoty w składzie struktur organizacyjnych związków taktycznych NATO. Stałe działanie w tym kierunku ma utrzymać względną wszechstronność i możliwości użycia wojsk NATO w każdym rejonie Europy.

24 Tamże

Wydrukowano w 3 egz.

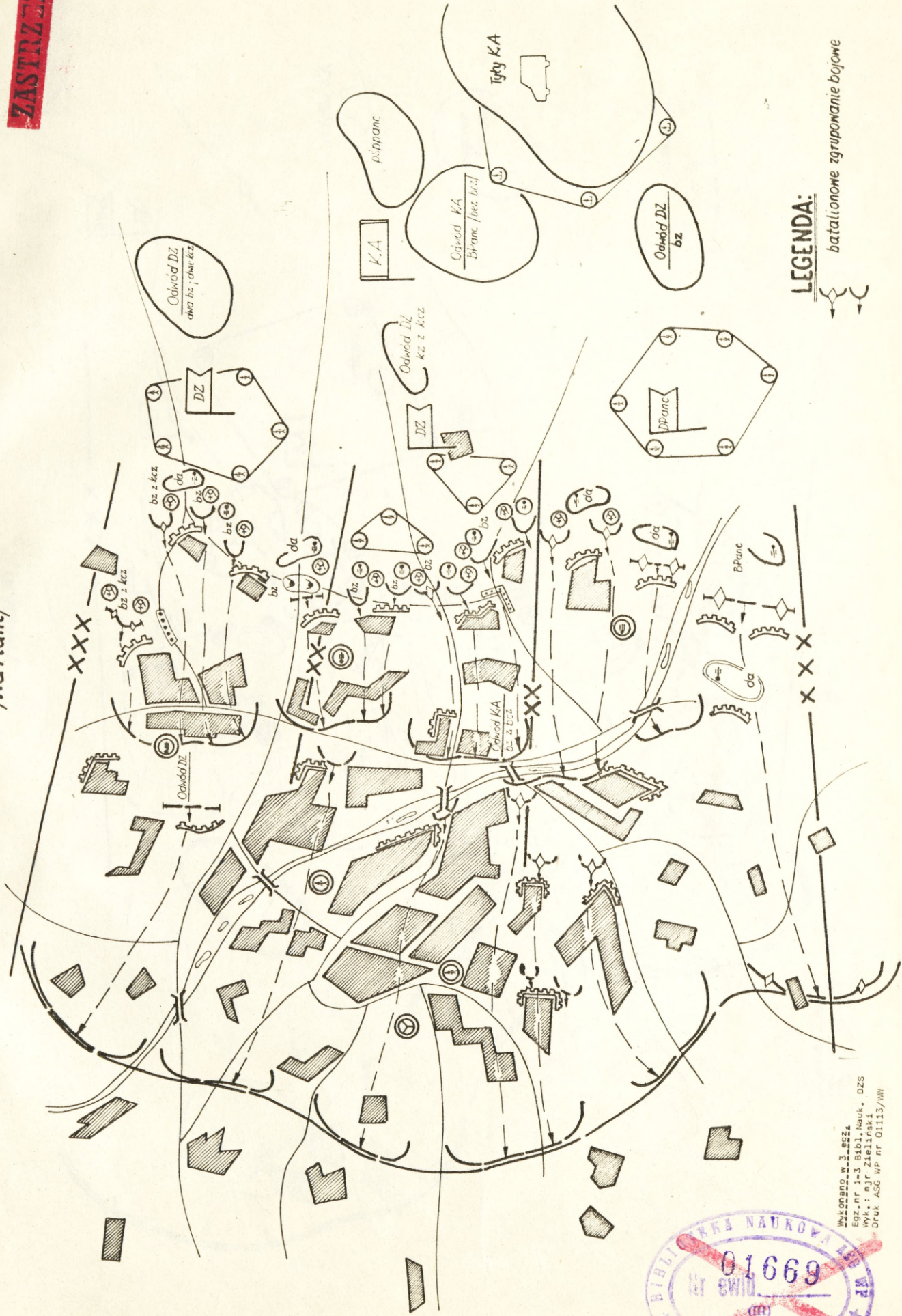
Egz.nr 1-3 Bibl.Nauk.OZS
wyk.mjr Zieliński
Druk. LL. dnia 7.3.1984r.
Nr. ks. 0170/RW

NATARCIE KA NATO W REJONIE ZURBANIZOWANYM

/Wariant/

ZADANE
Cz. nr.

ZASTRZEŻONE

LEGENDA:

batalionowe zgrupowanie bojowe

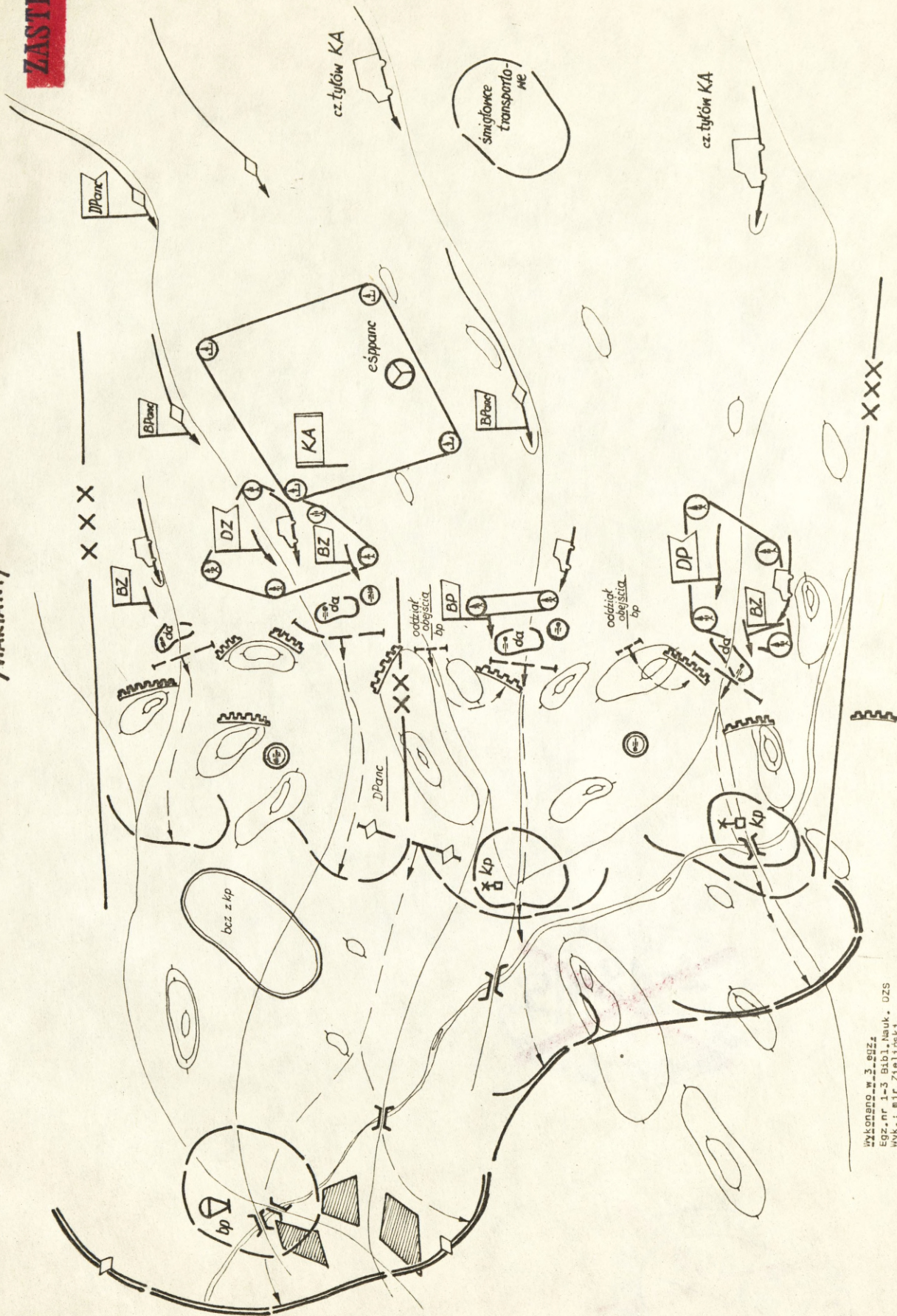
Wydano w 3. edz.
Egz. nr 1-3. Bibliotek. DZS
Wsk.: Mjr Zbigniew
Druk ASG WP nr 01113/WN

UGRUPOWANIE KA NATO W NATARCIU W GÓRACH /WARIANT/

EGZ. nr.

ZASTRZEŻONE

Wykonano w 3-egz
Egz. nr 1-3 Bibli. Nauk. UZS
Wyd. : EJZ Zielinski
Druk ASG WP nr 01112/WW

